

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.: **19.054158**

Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Voldoende Water	Datum bespreking: Woensdag, 19 juni 2019 Plaats: VV-zaal Opgesteld door: Dhr. P.J. Emck, (Vi.a.Vi)
<u>Aanwezigen</u> - Mw. D.J.M. Corbey (voorzitter) - Dhr. H.J. ten Cate (50Plus) - Dhr. A.M. Faasse (Water Natuurlijk) - Dhr. H. van der Kaap (PvdD) - Dhr. J.L. van Oeveren (VVD) - Dhr. N. van der Plas (CU-SGP) - Dhr. P.A.M. van der Poel (A&B) - Dhr. W. de Vries (A&B) - Dhr. E. Stolk (PvdA) - Mw. J.M. Stoop (Natuurterreinen) - Dhr. R. Stuurman (AWP) - Dhr. G.H. von Faber (hoogheemraad) - Dhr. J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) - Dhr. J.C. van Geen (secretaris) <u>Afwezigen:</u> <u>Overige aanwezigen:</u> mw. V. Loeffen, dhr. R. Hazebroek, mw. E. Ubink	Verslag zenden aan: VV

VERSLAG		ACTIE
1.	Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering met een woord van welkom.	
2.	Spreekrecht De heer <u>Koelman</u> spreekt in over het ontwerp-peilbesluit Houtrakpolder. Zijn insprektekst zal aan de commissieleden worden verstrekt. Mevrouw <u>Stoop</u> vraagt of zij goed begrijpt dat geen enkel punt van het uitgebreide bezwaarschrift is gehonoreerd. De heer <u>Koelman</u> licht nogmaals zijn bezwaren toe. De sloten moeten op voldoende breedte en diepte worden gebracht om kwelwater op te vangen en te dienen als overstort. Die punten zijn niet gehonoreerd. De heer <u>Stuurman</u> vraagt of in het met deskundigen van Rijnland gevoerde gesprek tegenargumenten zijn aangevoerd of is toegelicht waarom de gevraagde maatregelen onverstandig of onuitvoerbaar zijn. Heeft hij daar aansluitend bericht van ontvangen? De heer <u>Koelman</u> heeft één gesprek gevoerd. Op de website ontdekte hij dat een nieuw peilbesluit wordt voorbereid. Hij heeft begrepen dat een aantal gedoogsituaties zijn gegroeid die verbreding en verdieping in de weg staan. Hij is van mening dat dat er niet toe mag	

VERSLAG		ACTIE
	leiden dat bij anderen problemen ontstaan. De heer <u>Van der Poel</u> vraagt of een nota van beantwoording naar aanleiding van de zienswijze is opgesteld. De heer <u>Koelman</u> heeft alleen een gespreksverslag van de bespreking op 18 maart ontvangen.	
3.	Notulen van de commissievergadering VW d.d. 8 mei 2019/Toezeggingenlijst De notulen worden ongewijzigd en zonder opmerkingen naar aanleiding van de inhoud vastgesteld.	
4.	Aanwijzen vervangend voorzitter commissie Voldoende Water De <u>voorzitter</u> deelt mee dat de heer De Vries zich bereid heeft verklaard deze taak op zich te nemen. Zij vraagt of er andere kandidaten zijn. De <u>voorzitter</u> stelt vast dat de heer De Vries bij acclamatie is benoemd.	
5.	Mededelingen Er zijn geen mededelingen.	
6.	VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S	
6.a	Aanvullend krediet financiële correcties Nieuwe Driemanspolder Voorafgaand aan de behandeling van het onderwerp stelt de <u>voorzitter</u> de heer Langeslag in de gelegenheid op hoofdlijnen een introductie te verzorgen over peilbesluiten. De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat de provinciale instructie dat peilbesluiten elke 10 jaar moeten worden herzien is losgelaten. Peilbesluiten worden herzien als dat lokaal of in groter verband gezien noodzakelijk is of om redenen van waterkwaliteit. De planning is deels gebaseerd op de historische cyclus en deels op prioriteiten. De Nieuwe Driemanspolder is een piekberging met een capaciteit van 2 miljoen m³. Uit studies is gebleken dat zich een probleem kan voordoen in de snelheid van de toeleiding van water uit de boezems naar de gemalen en in een piekberging kan dan overtollig water tijdelijk worden opgeslagen. Andere beoogde functies van deze polder zijn natuurontwikkeling en recreatie. Meerdere partijen werken mee aan de ontwikkeling daarvan en dragen een deel van de kosten. In de Haarlemmermeer wordt een tweede piekberging aangelegd, met een capaciteit van 1 miljoen m³. De grond daar blijft beschikbaar voor de veehouderij. De andere twee agendapunten betreffen peilbesluiten. Daarin staan doelstellingen omschreven en de ingrepen die nodig zijn om die te realiseren. Die besluiten worden in intensieve samenspraak met belanghebbenden opgesteld en worden vervolgens formeel in concept ter visie aan hen voorgelegd. Afgesproken is dat de commissie Voldoende Water voor die tervisielegging wordt geconsulteerd, om opvattingen te ventileren over de afwegingen en om suggesties aan te dragen. D&H overweegt wat het met die input doet. Op het concept-peilbesluit kunnen zienswijzen worden ingediend. In veel gevallen wordt met betrokkene over de zienswijze gesproken en worden over en weer argumenten en standpunten gewisseld. In de commissiebespreking van de zienswijzen legt D&H een concept van de nota van beantwoording voor, die uiteindelijk in de VV wordt vastgesteld.	

De heer <u>Van der Plas</u> vraagt of de genoemde planning inzichtelijk is. De heer <u>Langeslag</u> zal die aan de commissie voorleggen. De heer <u>De Vries</u> vraagt of oude peilbesluiten worden geëvalueerd, als input voor het volgende besluit. De heer <u>Langeslag</u> lichtte toe dat er altijd een reden is om een nieuw besluit voor te bereiden. Dat is een 'evaluatie' – wat niet inhoudt dat exact alle effecten van het dan geldende peil worden nagegaan. De opdracht aan waterschappen is dat zij de in een gebied aanwezige maatschappelijke functies faciliteren. Als er meerdere functies aanwezig zijn, moet een belangenafweging plaatsvinden. In de praktijk worden soms andere peilen gehanteerd dan die in het peilbesluit. Als dat wordt geconstateerd, wordt gesproken met diegenen die bij de gebiedsbeheerders de wens hebben neergelegd om het peil aan te passen. Als dat niet strookt met de doelstelling, wordt alsnog het peilbesluit gevolgd; als er goede redenen zijn voor het toepassen van een ander peil, moet het besluit worden aangepast. De heer <u>Faasse</u> mist aandacht voor gebrek aan water. De heer <u>Langeslag</u> is het ermee eens dat dat een aandachtspunt is. Daarom heet deze commissie ook Voldoende Water. De heer <u>Van Oeveren</u> vraagt hoe belanghebbenden horen dat het concept ter inzage wordt gelegd. De heer <u>Hazebroek</u> deelt mee dat bericht daarover in de Waterschapskrant wordt gepubliceerd. Op de website van Rijnland is informatie te vinden over de stand van zaken in de polders. De heer <u>Langeslag</u> beschreef al dat in het voortraject intensief contact met belanghebbenden plaatsvindt. Zij worden schriftelijk op de hoogte gehouden van de voortgang van de procedure. De heer <u>Stolk</u> wijst op de relatie tussen peilbesluiten en watergebiedsplannen. Hij suggereert om die relatie, wanneer over onderdelen wordt beslist, stelselmatig te beschrijven en ook te relateren aan de planning. Dat helpt de VV om meer inzicht te verwerven in de positie van delen in het geheel. De heer <u>Langeslag</u> noemde de gebiedsstudies. Die zijn omvangrijk en technisch en hij raadt de leden aan om daarvan vooral de samenvatting te lezen. Die studies leiden tot een peilvoorstel met maatregelen en die maatregelen maken onderdeel uit van het watergebiedsplan voor die regio. Het watergebiedsplan vormt de onderbouwing van de wijze waarop Rijnland de peilen realiseert. De vraag van de heer <u>Stolk</u> is om bij besluiten over een deelgebied in het document kort de relatie met het grotere gebied te leggen. De heer <u>Langeslag</u> denkt dat deels wordt verzorgd doordat voorgestelde wijzigingen worden toegelicht. Hij is bereid om in onderling overleg verdere mogelijkheden te onderzoeken. Tijdens de vorige bestuursperiode is ook voortdurend gezocht naar een balans tussen overvloedige en meer samenvattende informatie. Hij doet de toezegging om met	
---	--

medewerkers na te gaan of die balans kan worden verbeterd. Mevrouw <u>Stoop</u> waardeert het dat directbetrokkenen bericht ontvangen. Via de Waterschapskrant zullen weinig personen worden bereikt. Zij verzoekt na te gaan hoe de gewone burger beter kan worden geïnformeerd. De heer <u>Langeslag</u> vult aan dat bij de start alle eigenaren worden aangeschreven, onder vermelding van wat er aan de orde is en met een uitnodiging voor een bijeenkomst. Als men daar niet op ingaat, acht men het belang kennelijk beperkt. De heer <u>Stolk</u> ziet dat de kredietaanvraag onderdeel uitmaakt van een lopend proces en in die zin een formaliteit is. Hij vraagt de zin in de toelichting waarin staat dat het project onder financiële druk staat nader toe te lichten. Even verderop wordt meegedeeld dat vertrouwelijke risico's in de klankbordgroep aan de orde komen. Langs welke weg wordt de VV over die risico's geïnformeerd? Asbest in de bodem is een risico, maar onder de beheersing treft hij alleen een procesbeschrijving. Het lijkt hem dat voorop moet staan dat de kans dat dit risico zich voordoet goed wordt ingeschat. De heer <u>Van Oeveren</u> vraagt toe te lichten begrijpt waarom de gevraagde € 1,5 miljoen niet leiden tot extra exploitatielasten. De heer <u>Stuurman</u> vraagt hoe de geldstromen lopen. Is het juist dat Rijnland verantwoordelijk is voor alle kosten van dit project en dat opbrengsten niet mogen worden meegenomen in een soort bruto-projectbudget? De heer <u>Faasse</u> vraagt welke risico's in het gebied aanwezig zijn die leiden tot daling van de waarde van het vastgoed. Mevrouw <u>Stoop</u> heeft al eerder gevraagd of het mogelijk is om het schone hemelwater in deze piekberging langere tijd te bewaren. De recente geschiedenis leert dat opslag van water nuttig is in tijden van droogte. De natuur- en recreatiefunctie zal daar mogelijk niet zwaar onder lijden. De heer <u>Van der Plas</u> vraagt hoe zeker de opbrengsten zijn. Bij de aannemer zijn risico's opgetreden waardoor diens winstmarge is verdwenen. Probeert die om die risico's op Rijnland te verhalen? De heer <u>De Vries</u> vraagt om op een ander moment een uitgebreide toelichting op het project zelf te verzorgen. Is het risico meegenomen dat ontheffing moet worden aangevraagd voor bepaalde natuur- en milieuregels voor het gebruik als piekberging? De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat leden van de VV waren en zullen worden uitgenodigd om zitting te nemen in de klankbordgroep. D&H zal deze vraag formeel aan de fracties voorleggen. Een aantal partijen betaalt mee aan dit project. Rijnland heeft een taakstellend budget beschikbaar gesteld en stuurt daar in de projectbeheersing op. Er is in de onderhandelingen meer grond aangekocht dan voor de nieuwe polder nodig is en de verkoop daarvan levert, na verrekeningen, € 1,7 miljoen op. Het is gebruikelijk om het terugvloeiën van die middelen in het project te regelen via een kredietaanvraag. Deze systematiek was van tevoren voorzien, dus is het geen verkapte verhoging van het budget.	
---	--

	Omdat dit een nieuw project voor Rijnland is, is extra aandacht aan de risico's en de beheersmaatregelen besteed. Getracht wordt om de risico's in de loop van het project steeds meer weg te strepen. Of er asbest aanwezig is, is onzeker. Bij aankopen wordt dat steeds onderzocht. De opzet leidt ertoe dat er straks geen vastgoed meer aanwezig is. Het onderhoud van het natte deel komt voor rekening van Rijnland, van de recreatie en natuur voor gemeenten en provincie. De aannemer meldde dat hij verrassingen tegenkwam. Van de zijde van Rijnland is erop gewezen dat hij zelf verantwoordelijk is voor het uitvoeren van toereikend onderzoek. Er is met hem gesproken over mogelijkheden om de schade voor hem te beperken. Rijnland houdt vast aan het contract. Het is een goed idee om hemelwater langer vast te houden, maar hij wil in het interbestuurlijk overleg eerst bespreken wat daarvan het effect is op de andere doelen. Regels in de Flora- en faunawet zijn onderkend als risicofactor. Calamiteitbeheersing heeft prioriteit boven die wetten. De boezemstudies die de grondslag vormen voor deze maatregel zijn in een recente versie inzichtelijk. Hij zal de betreffende link aan de commissie doorgeven. De vraag van de heer <u>Stuurman</u> was meer gericht op budgetbewaking. De heer <u>De Vries</u> vraagt kort uit te leggen wat een boezem is. De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat ten behoeve van de budgetbewaking regelmatig rapportages worden uitgebracht. Dit project heeft een eigen website. Hij is bereid om een korte presentatie over het project te verzorgen. Kort gezegd: Rijnland is een verzameling badkuipen die vollopen door regen en kwel. Dat water wordt in een groot ringsysteem – de boezem – gepompt dat uiteindelijk in verbinding staat met de zee. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het voorstel als hamerpunt voor de VV kan worden geagendeerd. Zij suggereert om de nadere toelichting op het project als casus voor de geplande bijeenkomst in te brengen. Als toezeggingen heeft zij genoteerd dat VV-leden worden uitgenodigd om zitting te nemen in de klankbordgroep en dat wordt nagegaan of de berging kan worden benut voor het bewaren van hemelwater.	
7.	Mededelingen - Schriftelijk	
7.a	Consultatie – Vrijgave ontwerp-peilbesluit Houtrakpolder De heer <u>Von Faber</u> acht het van belang dat de inspreker de inhoud van zijn inbreng als zienswijze indient. Bij dit en het volgende agendapunt ligt de vraag aan de commissie voor of zij andere of nieuwe invalshoeken ziet die van belang zijn om alsnog aan het ontwerp toe te voegen. Mevrouw <u>Stoop</u> heeft al eerder aangevoerd dat verzilting niet per definitie moet worden bestreden, zeker niet als die in natuurterreinen optreedt of rond bebouwing die daar geen hinder van ondervindt. Zij heeft meer tijd nodig om dit ontwerp met haar achterban te bespreken. Zij verzoekt een toelichting te verzorgen op punten die de inspreker heeft aangereikt, zoals wateroverlast in kruipruimtes, te krappe afmetingen van sloten die dienen als riooloverstort en de mate waarin rekening is gehouden met de Stelling van Amsterdam.	

De heer <u>Van der Kaap</u> deelt mee dat zijn fractie het peilbesluit als goed en evenwichtig beoordeelt. Er was een stadsecoloog bij de opstelling betrokken. Is er reden om ook in andere situaties advies op dat terrein in te winnen? De heer <u>Stuurman</u> vraagt hoe het college toetst dat het ontwerp rijp is om de terinzagelegging te starten. Hij denkt dat er meer moeite kan worden gedaan om het publiek te informeren, al was het maar om dat meer te betrekken bij het werk van Rijnland. De heer <u>Ten Cate</u> vraagt waarom Rijnland nog bij Geuzenbos is betrokken. Correct is om te spreken over de <i>voormalige</i> gemeente Haarlemmerliede-Spaarnwoude. De heer <u>Stolk</u> ontvangt graag de reactie van het college op de inspreker. Is het gebruikelijk dat er anderhalf jaar verstrijkt tussen twee terinzageleggingen? De heer <u>Van der Poel</u> ziet in de zienswijzen regelmatig het onderwerp overstorten terugkeren. Het beleid van Rijnland is echter dat die zo veel mogelijk worden verwijderd. Er is geen nota van beantwoording opgesteld, er is alleen een gesprek gevoerd. Dat is merkwaardig. In deze polder is de agrarische functie zo goed als verdwenen en dus veronderstelt zijn fractie dat de peilen ten behoeve van die functie niet meer gelden. De heer <u>Von Faber</u> wijst erop dat partijen na de terinzagelegging tijd hebben om het ontwerp te bespreken en zienswijzen in te dienen. Rijnland heeft ecologen in dienst die bij het opstellen van een peilbesluit worden geconsulteerd. Tot het opstellen van een nieuw peilbesluit wordt alleen besloten als daar een aanleiding voor is. Dat definieert voor een belangrijk deel de scope. De redactionele opmerking neemt hij over. In de tekst is omschreven waarom de termijn tussen de twee terinzageleggingen langer is dan gebruikelijk. Overstorten vallen onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Rijnland kan wel in overleg met de gemeente Haarlemmermeer treden om te bespreken hoe de overlast daarvan kan worden aangepakt. Mevrouw <u>Stoop</u> weet dat er tijd is om zienswijzen in te dienen. Omdat veel informatie op het laatste moment is verstrekt, vraagt zij om behandeling als bespreekpunt in de VV. De <u>voorzitter</u> wijst erop dat het stuk nu alleen ter consultatie wordt aangeboden. Het komt pas in de VV als de zienswijzen zijn verzameld en D&H een concept-nota van beantwoording hebben opgesteld. De heer <u>Von Faber</u> heeft goed kennisgenomen van de inbreng van de inspreker. Als de heer Koelman, eventueel met anderen, een zienswijze over de sloten indient, zal hij die met extra belangstelling lezen. Hij onthoudt zich op dit moment van een inhoudelijke reactie om het formele proces niet in de weg te staan. De heer <u>Langeslag</u> vult aan dat de aanpassingen die naar aanleiding van de eerste zienswijze zijn aangebracht voor de inspreker kennelijk ontoereikend zijn. Hij heeft de mogelijkheid om opnieuw een soortgelijke zienswijze in te dienen en kan daarbij omschrijven wat er volgens hem nog meer zou moeten gebeuren.	
---	--

	De <u>voorzitter</u> sluit de behandeling van het agendapunt af. Zij heeft als opmerkingen genoteerd: de aanpak van overstorten, een redactionele aanpassing en mogelijke verbetering van de informatieverstrekking over vernieuwing van een peilbesluit.	
7.b	Consultatie – Vrijgave ontwerp-peilbesluit Noord-Hoflandschepolder De heer <u>Ten Cate</u> verwacht dat de verdiepte aanleg van de Rijnlandroute in dit gebied gevolgen heeft voor de waterhuishouding. De heer <u>Langeslag</u> doet de toezegging om daar in het peilbesluit meer aandacht aan te besteden. De <u>voorzitter</u> sluit de behandeling van het agendapunt af.	
8.	Rondvraag Mevrouw <u>Stoop</u> stelt met genoeg vast dat hoogheemraad Langeslag weer volop functioneert. De heer <u>Van Oeveren</u> vraagt om de komende tijd aan stukken die worden voorgelegd schriftelijke toelichtingen toe te voegen zoals die vandaag mondeling door de hoogheemraden zijn verzorgd. Dat helpt hem en anderen bij de voorbereiding op en de bespreking tijdens de vergadering. De heer <u>Langeslag</u> neemt de suggestie graag over.	
9.	Presentatie PFAS-dossier De heer <u>Von Faber</u> licht toe dat deze presentatie is geagendeerd om de commissie gestructureerd te informeren over wat er in dit dossier speelt. De dames <u>Ubink</u> en <u>Loeffen</u> verzorgen een presentatie over dit onderwerp. De presentatie wordt bij de stukken van de vergadering gevoegd. De heer <u>Faasse</u> vraagt of Rijnland kan worden aangesproken als er in verband met PFAS niet wordt gebaggerd. Mevrouw <u>Stoop</u> heeft van de vergunninghouder bij de provincie gehoord dat PFAS vluchtig is. Is dat juist? Kan er langs die weg worden gesaneerd? Hoe schadelijk is PFAS die in de lucht zit? De heer <u>Stuurman</u> vraagt welke koers Rijnland aanhoudt. Wordt de landelijke lijn gevolgd, of is het opstellen van eigen beleid noodzakelijk? De heer <u>Van Oeveren</u> vraagt hoeveel het baggerprogramma achterloopt als gevolg van PFAS. De heer <u>Van der Plas</u> vraagt of de meetwaarde die is weergegeven met zwarte bolletjes inhoudt dat de bagger op het land mag worden gestort. Handelde de brief die de staatssecretaris in april aan de Tweede Kamer stuurde over een tijdelijk perspectief, of is die opzet ter vaststelling aangeboden? De heer <u>Langeslag</u> zegt dat niemand tot het onmogelijke is gehouden. Rijnland probeert haar verantwoordelijkheid zo goed mogelijk in te vullen.	

De heer <u>Faasse</u> voert aan dat verschillende rechtssystemen van toepassing zijn. Hij noemt bestuursrecht, aansprakelijkheidsrecht en strafrecht. De heer <u>Van der Sande</u> beschrijft dat het publiekrecht het uitgangspunt is. Andere aanspraken komen in het algemeen pas in beeld nadat is aangetoond dat Rijnland publiekrechtelijk gezien niet juist heeft gehandeld. Hij biedt de mogelijkheid aan om op dit punt separaat met juristen van Rijnland in te gaan. De heer <u>Faasse</u> kwam op deze vraag vanwege een andere casus: de Nederlandse Staat is door Urgenda aangeklaagd wegens een onrechtmatige daad. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat bagger waarvan het PFAS-gehalte lager is dan het ontvangende land daarop mag worden afgezet. Ingelanden en aangelanden hebben een acceptatieplicht. Eigenaars van baggerdepot beslissen zelf wat zij accepteren. Hij deelt mee dat Rijnland, doordat regionale afspraken met een aantal partijen zijn gemaakt, het werk redelijk heeft kunnen voortzetten. In landelijke regelgeving worden de uiterste grenzen bepaald; regionale afspraken zullen indien nodig moeten worden herzien. De heer <u>Stuurman</u> vroeg welke koers Rijnland aanhoudt. Mevrouw <u>Loeffen</u> deelt mee dat de concepttekst van het Handelingsperspectief naadloos aansluit op het door Rijnland in 2018 opgestelde beleid voor de waterbodem. De verwachting is dat de omgevingsdiensten van gemeenten die nog beleid moeten gaan opstellen deze lijn eveneens zullen volgen. De heer <u>Stuurman</u> concludeert dat door die aansluiting het beleid van Rijnland niet wezenlijk hoeft te worden herzien. Mevrouw <u>Loeffen</u> deelt mee dat de Kamerbrief uit 2018 is opgesteld naar aanleiding van actuele concrete vragen. Het nieuwe handelingsperspectief zal naar verwachting nog voor het reces in een Kamerbrief worden voorgelegd. PFAS bestaat uit een groep van stoffen, alle met verschillende kenmerken. Gebleken is dat die op allerlei plaatsen worden aangetroffen zonder dat er een bron in de buurt is. Er wordt gedacht aan verschillende mogelijk verklaringen: verspreiding via water, door de lucht, of doordat de stof zich aan verschillende coatings hecht. Het idee dat de problemen oplosbaar zijn door aanpak van alleen de bron is daardoor achterhaald. Er moet breed worden onderzocht waar PFAS aanwezig is. Mevrouw <u>Ubink</u> schat dat de vertraging in het baggerprogramma in jaarschijven gerekend op dit moment een à twee jaar is. Die vertraging zal verder oplopen indien binnen een half jaar geen nieuwe reguliere aanpak is vastgesteld. De <u>voorzitter</u> sluit de vergadering om 12.20 uur.	
--	--